Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti

NİZAMİ DÜNYASI VƏ TƏSVİRİ SƏNƏT

Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları

Bakı – 2021

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT MƏDƏNİYYƏT VƏ İNCƏSƏNƏT
UNİVERSİTETİ

NİZAMİ DÜNYASI VƏ TƏSVİRİ SƏNƏT

Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları

Konfrans materialları
ADMİU-nun 20 dekabr 2021-ci il tarixli 5 saylı
Elmi Şurasının qərarı ilə çap olunur.

Bakı – 2021

Redaktor: **Aslan Xəlilov**
ADMİU-nun "Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi" kafedrasının müdiri, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Məsul katib: **Türkanə Abbaszadə**
ADMİU-nun "Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi" kafedrasının müəllimi

Jurnalın üzü (rəsm əsəri) **Fidan Hüseynova**
ADMİU-nun Rəssamlıq fakültəsinin Qrafika ixtisası üzrə IV kurs tələbəsi

Nizami dünyası və təsviri sənət. Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, 2021. 103 səh.

Qeyd: Jurnalda dərc olunan məqalələrin mətninə görə bilavasitə müəlliflərin özləri məsuliyyət daşıyır.

ISBN 978-9952-549-38-6

©ADMİU 2021

TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ

Ceyran Mahmudova	ADMİU-nun rektoru, sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor **(sədr)**
Sədaqət Əliyeva	ADMİU-nun Elm və yaradıcılıq işləri üzrə prorektoru, kulturologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent **(sədr müavini)**
Gülşən Əliyeva-Kəngərli	ADMİU-nun Beynəlxalq əlaqələr və tərbiyə işləri üzrə prorektoru, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor
Gülşən Qafarova	ADMİU-nun Elm və yaradıcılıq-ifa işləri şöbəsinin müdiri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Səyalı Quliyeva	ADMİU-nun Rəssamlıq fakültəsinin dekanı, kulturologiya üzrə fəlsəfə doktoru
Aslan Xəlilov	ADMİU-nun "Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi" kafedrasının müdiri, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru
Türkanə Abbaszadə	ADMİU-nun "Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi" kafedrasının müəllimi **(məsul katib)**

MÜNDƏRİCAT

Röya Tağıyeva. Nizami obrazları Şərq xalça sənətində 5
Ziyadxan Əliyev. Nizami Gəncəvi poeziyası miniatürlərdə 14
Гюнай Гафарова. Условные обозначения в средневековых миниатюрах Тебризской школы 25
Gülnarə İsmayılova. Nizami məqbərəsinin tarixi və taleyi 35
Qalib Qasımov. Azərbaycanda Nizami Gəncəvi irsinin təbliği istiqamətində dövlət tədbirlərinin siyasi əhəmiyyəti 43
Elfira Məlikova-Qurbanova. Azərbaycan muzeyləri Nizami irsinin təbliğatçısı kimi 55
Gülnarə Hüseynova. Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığı kinematoqrafçıların gözü ilə 63
Бабир Зейнал. Научно-теоретическая систематизация как основа развития мугамо-макамной традиции.....71
Emiliya Yanakiyeva. Azərbaycan miniatürlərində milli musiqi alətlərinin bədii ifadəsi 78
Nəzakət Əhmədova. Gənc modelyer-rəssamların yaradıcılığında Nizami Gəncəvinin "Yeddi gözəl" əsərinin obrazları.....84
Samirə Məmmədova. "Sirlər xəzinəsi" və Sakit Məmmədovun "Dünyadan qovulanlar" əsəri..... 91
Dürdanə Qurbanova. Heykəltəraşlıqda Nizami Gəncəvi obrazları 95

Elfira Məlikova-Qurbanova
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti,
"Muzeyşünaslıq" kafedrasının dosenti,
sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, muzeyşünas alim

Azərbaycan muzeyləri Nizami irsinin təbliğatçısı kimi

Xülasə: Azərbaycanın pedaqoqları, yazıçı və şairləri, rəssam və bəstəkarları, ustad sənətkarları istər Vətənimizdə, istərsə də ondan kənarda Böyük Nizamini öz yaradıcılıqlarında sevə-sevə vəsf etmişlər. Xalqımızın sənətkara verdiyi dəyər həmişə yüksək olmuşdur. Ölkəmizdən kənarda da Nizami irsini təbliğ edən, gözəl pedaqoqlarımız və alimlərimiz olmuşdur.

Nizami yaradıcılığını özündə əks etdirən Milli Ədəbiyyat muzeyi Azərbaycanın digər muzeylərinə də bir örnək oldu. Bakı şəhərində yazıçı Abdulla Şaiqin ev muzeyi, Gəncə şəhərində Nizami Gəncəvi adına Gəncə Tarix diyarşünaslıq, Qəbələ rayonu Tarix-diyarşünaslıq, Bərdə rayonu Tarix-diyarşünaslıq, Masallı rayonu tarix-diyarşünaslıq muzeyləri və digər muzeylərdə Böyük Nizamiyə ithaf edilmiş eksponatlar toplanmışdır.

Açar sözlər: Nizami Gəncəvi, muzey, elm, irs, yaradıcılıq.

Bəşəriyyətin əbədi irsində xüsusi yeri olan, sevilib seçilən dahilərdən biri də Şeyx Nizami Gəncəvidir. "O, bəşər fəlsəfi fikrinin dahi memarı, ustadı, dünya poeziyasının günəşidir...Nizami şah əsərləri olan "Leyli və məcnun", "Sirlər xəzinəsi", "Xosrov və Şirin", "Yeddi gözəl", "İskəndərnamə" mənzum romanlarında ən qiymətli fikri, ecazkar sözü Allaha ünvanlayır. "Xosrov və Şirin"də yazır: "Kömək qapısını aç, ey yaradan! Göstər Nizamiyə düz yolu hər an! " (1. s.9) İlahi varlığı, İlahi haqqı, İlahi ədaləti əsərlərinin "ana xəttinə" çevirən Nizami Gəncəvi Dünya var olunca yaşayacaq. Azərbaycanın ədəbi, mədəni mühitində Nizami Gəncəvi poeziyası həmişə tədqiqat obyekti olaraq qalır. Azərbaycanın alimləri, yazıçı və şairləri, rəssam və bəstəkarları, ustad sənətkarları istər Vətənimizdə, istərsə də ondan kənarda Böyük Nizamini öz yaradıcılıqlarında vəsf edərək sevdirə bilmişlər.

Xalqımızın sənətkara verdiyi dəyər həmişə yüksək olmuşdur. Azərbaycanın Xalq şairi Səməd Vurğunun dediyi kimi: "Bizdə şeir də var, sənət də vardır Şairə, sənətə hörmətdə vardır".

Ölkəmizdən kənarda da Nizami irsini təbliğ edən, gözəl pedaqoqlarımız və alimlərimiz olmuşdur. Onlardan Əziz Şərif və Şeydabəy Məmmədovun adlarını çəkmək olar. Hər biri böyük elmi yol keçərək Rusiyanın Moskva şəhərində M.V.Lomonosov adına Dövlət Universitetində dərs demişlər. Sonralar onların tələbələri olan və M.V.Lomonosov adına Dövlət Universitetində dərs deyən Mayarov və Kostuçenko deyirdi: "...Nizamini bizə yaxınlaşdıran, sevdirən sevimli müəllimlərimiz... Əziz Şərif və Şeydabəy Məmmədov olmuşdur" Dünya şöhrətli professor Rüstəm Əliyev də Nizami irsini gözəl bilən alimlərimizdən biri olub. (rus alimi Yevgeniy Bertelsin dəvəti ilə Leninqraddan Moskvaya gəlmiş, SSRİ EA Şərqşünaslıq İnstitutunda işləmiş, kiçik elmi işçidən Şərq mətnşünaslığı bölməsinin müdiri vəzifəsinədək yüksəlmişdir) Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin elmi məsləhətçisi, AMEA prezidentinin klassik şərq ədəbiyyatı üzrə müşaviri, "Şəhriyar" qəzetinin və "Nizami Gəncəvi" jurnalının baş redaktoru olmuşdur) Rüstəm Əliyev Azərbaycanın görkəmli kinorejissoru Eldar Quliyevin çəkdiyi "Nizami" filminin elmi məsləhətçisi olmuşdur. Bu faktlar arxiv sənədlərində, o cümlədən muzey arxivlərində də qorunur.

1939-cu ildən sonra Azərbaycanın muzey tarixində Nizami Gəncəvi irsinin təbliği üçün böyük bir addım atıldı. 1945-ci ildən sonra isə Azərbaycan muzeyşünaslığı yeni mərhələyə daxil oldu. Azərbaycanda elmi potensialın güclənməsi Milli Ədəbiyyat muzeyinin yaradılmasında özünü göstərdi. Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat Muzeyinin ilk direktorlarından İsmayıl Axundovun 1946-cı il oktyabrın 17-də yazdığı hesabata görə muzeyin kollektivi əsasən, Bakı Dövlət Universitetini bitirmiş gənclərdən ibarət idi... "Bu gənclər muzeyə "kiçik elmi işçi" vəzifəsinə qəbul edilmişdir. Gənc işçilərin elmi səviyyəsini və muzeyşünaslıq səriştəsini artırmaq üçün muzeydə xüsusi kurslar və dərnəklər təşkil edilmişdir. Məsələn. Lətif Kərimov fars dili kurslarını aparır, arxeoloq alim İ.Şeblıkin orta əsr memarlıq abidələrimizə həsr olunmuş silsilə mühazirələr oxuyur, 6 nəfər kiçik elmi işçi təcrübə mübadiləsi üçün Moskva, Leninqrad, Tbilisi və s. şəhərlərin böyük kitabxanalarına ezam edilmişlər. O vaxt muzeydə çalışanlar arasında, yeganə elmi dərəcəli kadr, sonralar muzeyin direktoru və Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığının ən tanınmış simalarından birinə çevriləcək Həmid Araslı imiş". Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan Ədəbiyyatı muzeyində çalışan görkəmli alimlər, tədqiqatçılar Milli ədəbiyyatımızın

əsas qaynaqlarını əldə edərək gələcək alimlərə böyük irs qoydular. Nizami yaradıcılığını özündə əks etdirən Milli Ədəbiyyat muzeyi Azərbaycanın digər muzeylərinə də bir örnək oldu. Bakı şəhərində yazıçı Abdulla Şaiqin ev muzeyi, Nizami Gəncəvi adına Gəncə Tarix diyarşünaslıq muzeyi, Qəbələ, Bərdə, Quba, Ucar, Masallı rayonu tarix-diyarşünaslıq muzeylərində Böyük Nizamiyə ithaf edilmiş eksponatlar toplanmışdır. Azərbaycanın görkəmli pedaqoq, maarifçisi, yazıçı Abdulla Şaiq həm Ümumtəhsil məktəbdə, həm də Azərbaycan Pedaqoji Universitetdə "Azərbaycan ədəbiyyatı" fənnini tədris etmişdir. Azərbaycan ədəbiyyatının klassikləri Nizami, Füzuli, Vaqif və s. haqqında mühazirələr oxumuşdur. Abdulla Şaiqin işlədiyi mühazirələrdən biri də Nizami Gəncəvi haqqında olmuşdur. Nizami yaradıcılığını dərindən araşdıran ədib onun poemaları əsasında pyeslər də yazmışdır. Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən Abdulla Şaiqin Mənzil-Muzeyinin Əsas fondunda qorunan nadir nəşrlər içərisində Abdulla Şaiqin "Nüşabə" pyesi saxlanır. 1946-cı il "Vətən uğrunda" adlı jurnalın 1-ci sayında nəşr edilən bu pyes Nizami Gəncəvinin "İskəndərnamə" poeziyasına böyük ehtiramla yazılmışdır. Pyesin əlyazması A.Şaiqin ev Muzeyinin əsas fondunda 11 saylı inventar olaraq qeydə alınmışdır. (Muzeyin direktoru Ülkər xanım Talıbzadə) A.Şaiqin ev Muzeyinin əsas fondunda:1.İnventar 11 – A.Şaiq. Nizamidən tərcümə. Əsli. Bir vərəq (bir səhifə) 20,5 x 14. Başlanır: Ey bağban, şənlik qur, qəm – qüssədən qaç! Bitir: Bağçaya qondu qızıl gül.(Ərəb əlifbası ilə yazılan əlyazması). Muzeyin Teatr sənədləri qorunduğu yerdə: 1.İnventar 149 – Afişa – A.Şaiq "Fitnə" II hissəli dram tamaşasının afişası. Rejissor M.Kazımov, rəssam S.Haqverdiyeva, bəstəkar O.Kazımov. Ölçüsü: 59x95 2. İnventar 1 – Proqram. Abdulla Şaiq. «Nüşabə». 1946-47-ci il mövsümi. Əzizbəyov adına. Azərb. Dövlət Dram Teatrı. 3.İnventar 5 – Proqram. «Fitnə». A.Şaiq Nizami Gəncəvinin 800 illiyi münasibətilə. 4.İnventar 39 – Foto. A.Şaiq. «Fitnə» tamaşasından A.Qurbanov Bəhram şah rolunda GTT. 1957 Rej. G.Həsənov. Rəs. S.Şərifzadə 5.İnventar 55 –Afişa. A.Şaiq. «Fitnə » Azərb. Dövlət Dram Teatrının səhnəsindən.

Qədim Yeni Hədiyyə Kitabları qorunduğu yerdə:1.İnventar 307 – Nizami Gəncəvi. "İskəndərnamə" (Şərəfnamə. İqbalnamə) 662 səh. "Şərəfnamə"ni tərcümə edən Abdulla Şaiq. Gəncə şəhərində fəaliyyət göstərən Nizami Gəncəvi adına Gəncə Tarix diyarşünaslıq muzeyinin əsas fonduna aid olub ekspozisiyada nümayiş edilən eksponatlar sırasında Nizaminin

qəbrindən aşkarlanmış çıraqlar, (ondan əlavə muzeyin ekspozisiyasında) Nizami Gəncəvinin portreti, portret xalçalar və Nizami Gəncəvinin əsərlərinə həsr edilmiş illüstrativ materiallar yer almaqdadır. Dahi şairin büstü muzeyin ən qiymətli eksponatlarından biridir. Büstün müəllifi Azərbaycanın məşhur heykəltəraşı Fuad Əbdürrəhmanovdur. Qəzənfər Xalıqov tərəfindən çəkilmiş Nizami Gəncəvi portretinin ikinci nüsxəsi (surəti) (1ci nüsxə Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı muzeyində qorunur) uzun illərdir ki, muzeyin ekspozisiyasında nümayiş edilir. Gəncədən olan Rəssam Faiq Abdullayevin çəkdiyi "Yeddi gözəl" silsiləsi muzeyin dəyərli kolleksiyalarındandır. Nizami Gəncəvi irsini özündə ehtiva edən 20 - dən artıq bədii sənət nümunəsi muzeyin əsas fonduna aiddir.

Azərbaycanın dilbər guşələrindən biri də Qəbələdir. Qəbələ rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyini yaradanlardan biri Xalis Məmmədov muzeyin zənginləşməsi üçün böyük əmək qoymuşdur. 1991-ci il Azərbaycanın dahi mütəfəkkiri, Nizami Gəncəvinin 850 illik yubileyi ilə əlaqədar UNESCO tərəfindən "Nizami ili" elan edilmişdir. 1991-ci il "Nizami Gəncəvi poeziyası miniatürlərdə" mövzusunda "Azərnəşrin" xüsusi buraxılışı çap edilmiş və əsərlərindən illüstrasiyalar üç dildə: Azərbaycan, ingilis, rus dilində izahlı şəkildə verilmişdir.

Qəbələ rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi də Nizami Gəncəvinin 850 illik yubileyi ilə əlaqədar silsilə tədbirlər həyata keçirmiş və həmin illərdən xatirə olaraq tarixi təbliğat məqsədilə "Azərnəşrin" xüsusi buraxılışından illüstrasiyaları lövhə şəkilində kitabxananın oxucu zalında sərgiləmişdir. Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sini bütünlüklə əhatə edən bu illüstrasiyalar bu gün də hər birimizin maraq və diqqətini çəkir. Muzeyin direktoru Həqiqət xanım Rüstəmli muzeyin fondunun qorunması və artırılması üçün böyük mücadilə göstərir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 05.01.2021-ci il sərəncamı ilə 2021-ci il Nizami Gəncəvi ili elan edildikdən sonra Azərbaycanın demək olar ki, bütün muzeylərində Böyük Nizamiyə həsr edilən sərgilərin təşkili ilə bərabər, tədbirlərin keçirilməsi də davam edir. Bununla əlaqədar olaraq Quba Tarix-diyarşünaslıq muzeyinin təşkilatçılığı ilə Nizami Gəncəvinin 880 illiyi münasibətilə məktəblilərlə onlayn tədbirlər keçirilmişdir. Tədbirlərdə Nizami Gəncəvi irsi, həmçinin şairin həyat və yaradıcılığı gənc nəsillərə daha geniş şəkildə izah olunmuşdur. Məktəblilər Nizami Gəncəvinin yaradıcılığından şeir nümunələri səsləndirmişlər. Eyni zaman-

da Nizami Gəncəviyə həsr olunmuş "Nizami Gəncəvi – Xəmsə" adlı video çarx hazırlanaraq sosial şəbəkələrdə nümayiş olunmuşdur. Muzeyin direktoru Məryəm xanım Hacıyevanın rəhbərliyi ilə Quba Tarix-diyarşünaslıq muzeyində "Nizami Gəncəvi – 880 illiyi" adlı sərgi təşkil olunmuşdur. Sərgidə nümayiş olunan eksponatlar muzeyin fondunda saxlanılan, XI əsr və orta əsrlərə aid olan inventarlardan ibarətdir.2021-ci ilin sonunadək "Nizami Gəncəvi ili" ilə əlaqədar muzeydə bir sıra silsilə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Şabran Tarix Diyarşünasıq muzeyinin müdiri Bəsti xanım Məmmədovadan alınan arayışa görə "Şabran Tarix Diyarşünaslıq Muzeyində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev 2021-ci ilin "Nizami" ili elan edilməsi haqqında verilən Sərəncamı ilə əlaqədar "Tarixdə İz Qoyan Nizami" adlı onlayn tədbir, "Nizami Gəncəvi Hikmətli Sözlər" adlı sərgi, Nizami Gəncəvi – Sirlər xəzinəsi", "Nizami Gəncəvi-880", "Dövrünün Dahi Şəxsiyyəti – Nizami Gəncəvi" adlı onlayn mühazirə təşkil olunmuşdur.

Azərbaycanın qədim tarixi şəhəri olan Bərdə Nizami Gəncəvinin əsərində vəsf edilir. Təsadüfü deyildir ki, Bərdə Tarix-diyarşünaslıq muzeyi fəaliyyətə başladığı gündən klassik Azərbaycan şairi Nizami Gəncəviyə aid xüsusi guşə yaradılmışdır. Muzeyin direktoru Mehriban xanım Əliyevanın verdiyi məlumata görə: Guşədə: Nizami Gəncəvinin foto şəkli, N.Gəncəvinin Bərdəyə həsr etdiyi "Bərdə nə gözəldi, necə qəşəngdi" adlı şeri, şairimizin yazıb yaratdığı "Xəmsədən" 5 ölməz əsərin , "Sirlər xəzinəsi", "Xosrov və Şirin" , "Yeddi gözəl", "Leyli və Məcnun" , "İskəndərnamə", kitabları və foto şəkilləri nümayiş edilir. N.Gəncəvinin "İskəndərnamə" poemasında Böyük İskəndər Nüşabə İlə Danışarkən Bərdəni vəsf edir. Deyilənə görə Bərdədə o dövrdə möhtəşəm kitabxana fəaliyyət göstərirdi ki, bu kitabxanaya şair həftədə iki dəfə gəlirdi.

(Xəmsə qəhrəmanlarının fotoşəkillərinin inventar nömrəsi DK – 1759, 1760, 1761, 1762, 1763 İskəndərnamədən şer "Bərdə nə gözəldi, necə qəşəngdi" 1766, N.Gəncəvinin foto şəkli 1764, Bərdə türbəsinin fotosu 1765, Nizami Gəncəvinin büstü 1758).

Bərdə Tarix - diyarşünaslıq muzeyinin əməkdaşları muzeydə dahi şairimiz N.Gəncəvinin 880-illik yubileyi ilə bağlı yeni guşə hazırlamışlar. Bu guşədə N.Gəncəvinin büstü ,şairimizin yazıb yaratdığı "Xəmsədən" 5 ölməz əsər, Bərdə turbəsinin rəsmi, N.Gəncəvinin Bərdəyə həsr etdiyi:

"Bərdə nə gözəldi, necə qəşəngdi" adlı şeri və muzeyə hədiyyə verilmiş N.Gəncəvinin rəsmi sərgilənir.

Tarix-Diyarşünaslıq muzeyinin direktoru Gülşən Vəliyevanın (05 iyul 2021-ci il) verdiyi məlumata görə 2021-ci ilin "Nizami ili" elan olunması ilə əlaqədar Şirvan şəhər Tarix-diyarşünaslıq muzeyi də təsdiq olunmuş tədbirlər planı üzrə silsilə tədbirlər həyata keçmişdir. Onlardan: 1. "Gözüm aydın, gözümə surəti – canan görünür".Videoçarx. Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin qəzəl və kəlamlarından ibarət kompozisiya hazırlanmışdır. Muzey tərəfindən hazırlanan tədbirə Şirvan şəhərinin bir neçə orta məktəb şagirdləri, Kollecin tələbələri də cəlb edilmişdir. Uşaqlar, yeniyetmələr və gənclərlə keçirilən tədbirin tarixi əhəmiyyəti var. Muzeydə həvəskar klubların, birliklərin yaradılması alqışa layiqdir. (Qəzəl və kəlamların öyrənilərək səsləndirilməsi: Abbasova Aysel Taleh qızı –Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kollecin 1 kurs tələbəsi, Abdullazadə Mədinə Danel qızı, Lətifli İradə Dəyanət qızı, Mustafazadə Zəhra Anar qızı – Şirvan şəhər Bəhruz Aslanov adına 16 nömrəli tam orta məktəbin 5-ci sinif şagirdi, Ələkbərova Rəbiyyə Elvin qızı- Şirvan şəhər Bəhruz Aslanov adına 16 nömrəli tam orta məktəbin 9-cu sinif şagirdi və Fərəcova Leyla Elxan qızı – Şirvan şəhər Elçin İmanov adına 10 nömrəli tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi). 2. N.Gəncəvinin "Geçə keçmiş, mənə gəl bir məhi-taban ol sən" qəzəlinə video-çarx hazırlanmış, muzeyin əməkdaşı Abbasova Vüsalə Əhmədağa qızı tərəfindən səsləndirilmişdir. 3. N.Gəncəvi "Gözüm aydın, gözümə sürəti-canan görünür" qəzəlinə vidioçarx hazırlanmış, baş elmi işçisi Mikayılova Ləman Ağasadıq qızı tərəfindən səsləndirilmişdi. Böyük həvəslə tədbiri təşkil edən əməkdaşların hər biri həm də tədbirin iştirakçılarına çevrilmişlər (Videomaterialların operatorluğunu muzeyin baş fond mühafizəçisi İbrahimova Aynur Əlimurad qızı etmişdir). Azərbaycanın zənginliyi, onun xəzinəsi olan Muzeylərdə qorunun əsərləridir. Muzeylərin dəyəri bu xəzinəyə önəm verən, onları qoruyan muzey işçiləridir. Muzey işçilərinin cəfakeşliyi böyük tərifə layiqdir. Gələcəyi keçmişlə bağlayan muzeylər əvəzedilməz tarixi məkan və ziyarətgahlardır. Azərbaycan muzeyləri Nizami irsini toplamaqda və qorumaqda və daim təbliğ etməkdə davam edir.

Эльфира Маликова-Гурбанова

Азербайджанские музеи как пропагандисты наследия Низами

Резюме: Азербайджанские педагоги, писатели и поэты, художники и композиторы, мастера искусства прославили Великий орден в своих произведениях, как в нашей стране, так и за рубежом. Ценность, которую наши люди придают художнику, всегда была высокой. У нас были замечательные учителя и ученые, которые поддержали наследие Низами за пределами нашей страны. Отражая произведения Низами, Национальный литературный музей стал примером для других музеев Азербайджана. Экспонаты, посвященные Низами Великому, в Баку в доме-музее писателя Абдуллаха Шаига, в Гянджи История и этнография Гянджи имени Низами Гянджеви, История и этнография Габалинского района, история и краеведение Бардинского района, Масаллы районный и другие музеи.

Ключевые слова: Низами Гянджеви, музей, наука, наследие, творчество.

Elfira Malikova-Gurbanova

Azerbaijani museums as propagandists of Nizami's heritage

Summary: Azerbaijani pedagogues, writers and poets, artists and composers, masters of art have glorified the Great Order in their works, both in our country and abroad. The value that our people place on the artist has always been high. We have had wonderful teachers and scientists who have supported Nizami's legacy outside of our country.

Reflecting the works of Nizami, the National Literature Museum has set an example for other museums in Azerbaijan. Exhibits dedicated to the Nizami the Great, in Baku in the house-museum of the writer Abdullah Shaig, in Ganja History and Ethnography of Ganja named after Nizami-Ganjavi, History and Ethnography of the Gabala region, history and local lore of the Barda region, Masalli district and other museums .

Key words: Nizami Ganjavi, museum, science, heritage, creativity

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Elman Qurbanov "Nizami və islam dünyası". Mədəni-maarif işi № 2 (99) 1992
2. Hüseynov Rafael. 60 ilin 60 anı yaxud Qədim və Orta əsrlər şöbəsinin muzeydəki ömür tarixçəsi. Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin "Əsərləri", VIII cild.- Bakı, 2000. 92 səh.
3. Quba, Bərdə, Şabran, Ucar Tarix-diyarşünaslıq muzeylərindən və A.Şaiqin ev muzeyindən verilən rəsmi məlumatlar.